

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ.....	7
ÖNSÖZ	9
TEŞEKKÜR.....	11
İÇİNDEKİLER	13
GİRİŞ	19

BİRİNCİ BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE, İADE KURUMU VE İADENİN İNSAN HAKLARI İLE İLİŞKİSİ

I. KAVRAMSAL ÇERÇEVE	23
1.1. İade Kavramı ve İadenin Fonksiyonu.....	23
1.2. Sığınma ve Sığınmacı Kavramları.....	28
1.3. Sınır Dışı Etme Kavramı	35
1.4. Male Captus Bene Detentus Kavramı.....	40
1.5. Kavramlar Arası Bağlantı	42
2. İADE KURUMU.....	45
2.1. İadenin Hukuki Dayanağı ve Niteliği.....	45
2.1.1. İadenin Hukuki Dayanağı.....	45
2.1.2. İade İşleminin Hukuki Niteliği.....	52
2.2. İadenin Şartları	55
2.3. İade Engelleri.....	57
2.4. İade Prosedürü	69
3. HUSUSİLİK KURALI, NİTELİĞİ VE İADEYE ALTERNATİF USULLERDE BU KURALIN GEÇERLİ OLUP OLMAYACAĞI HUSUSU	71
4. İADE VE EGEMENLİK İLİŞKİSİ	88
4.1. Genel Olarak.....	88
4.2. İade ve Egemenlik İlişkisi ve İade Sözleşmelerinin Bu İlişkideki Yeri	89
5. İADE, SIĞINMA VE SINIR DIŞI	99
5.1. Genel olarak	99
5.2. Sığınma ve Sığınmacının Statüsü	99

5.3. Sığınmacıya Tanınan Haklar	103
5.4. Sığınma ve İade Arasındaki İlişki	108
5.5. Sınır Dışı ve İade Arasındaki İlişki	113
6. İADENİN İNSAN HAKLARIYLA İLİŞKİSİ VE İADE SÜRECİNDE İNSAN HAKLARI	121
6.1. Genel Olarak	121
6.2. Uluslararası ve Ulusal Hukuk Çerçevesinde İade-İnsan Hakları İlişkisi	122
6.3. İnsan Haklarının Korunması ve Suçlulukla Mücadele Arasındaki Denge İade	131
6.3.1. Koşullu İade/ Şartlı Teslim (Conditional Extradition)	133
6.3.2. “Aut Dedere Aut Judicare”, “Ya İade Et Ya da Yargıla” İlkesi	136
6.4. İade İşleminin Tarafları ve İadesi İstenen Kişinin İade İşlemindeki Konumu	142
6.5. AİHS Çerçevesinde İade Sürecinde İhlali Söz Konusu Olabilecek Haklar	155
6.5.1. Yaşam Hakkı ve İade	157
6.5.2. İşkence, Kötü Muamele Yasağı ve İade	163
6.5.2.1. İade İle işkence ve kötü muamele yasağı arasındaki ilişki	163
6.5.2.2. İade ile işkence ve kötü muamele yasağı ilişkisinde karşılaşılan özel durumlar	173
6.5.3. Özgürlük ve Güvenlik Hakkı ve İade	179
6.5.4. Adil Yargılanma Hakkı ve İade	194
6.5.5. Özel Hayata ve Aile Hayatına Saygı Hakkı ve İade	205

İKİNCİ BÖLÜM

MALE CAPTUS BENE DETENTUS İLKESİ VE MALE CAPTUS BENE DETENTUS İLKESİ BAĞLAMINDA USULSÜZ İADE YÖNTEMLERİ/İADEYE ALTERNATİF OLARAK KULLANILAN USULLER

1. GENEL OLARAK	209
2. İLKENİN ORTAYA ÇIKIŞI VE KAVRAMSAL GELİŞİMİ	212
3. MALE CAPTUS BENE DETENTUS	218
3.1. Male Captus Kavramı	219
3.2. Bene Detentus Kavramı	220
3.3. Male Captus Bene Detentus İlkesinin Niteliği	221

4. MALE CAPTUS BENE DETENTUS İLKESİNİN AMERİKAN HUKUKUNDA KARŞILIĞI: “KER-FRİSBİE DOKTRİNİ”	224
4.1. Genel Olarak.....	224
4.2. Ker v. Illinois Davası.....	226
4.3. Frisbie v. Collins Davası	228
4.4. Toscanino v. United States Davası ve Diğer Örnek Davalar	230
4.5. United States v. Alvarez Machain Davası	233
5. İNGİLİZ HUKUKUNDA SÜRECİN KÖTÜYE KULLANILMASI “ABUSE OF PROCESS” DOKTRİNİ	237
6. USULSÜZ İADE YÖNTEMLERİ/ İADEYE ALTERNATİF KULLANILAN USULLER (IRREGULAR EXTRADİTİON/ALTERNATİVES TO EXTRADİTİON PROCEDURES)	242
6.1. Genel Olarak.....	242
6.2. Kaçırma (Kidnaping/Abduction)	248
6.2.1. Kaçırma Yöntemleri.....	249
6.2.1.1. Kişinin bulunduğu devletin rızasının var olup olmamasına göre kaçırma.....	250
6.2.1.2. Kaçırmayı gerçekleştiren kişiye göre kaçırma	252
6.2.1.3. Olağanüstü teslim “extraordinary rendition”	254
6.2.2. Kaçırma İle İlgili Örnek Olaylar	259
6.2.2.1. Eichmann/İsrail	259
6.2.2.2. Öcalan/Türkiye.....	261
6.2.2.3. Soysal/Türkiye.....	264
6.2.2.4. El-Masri/Makedonya	265
6.2.2.5. Nikoliç/Yugoslavya	267
6.2.2.6. Savriddin Dzhurayev/Rusya	269
6.2.2.7. Diğer örnek olaylar.....	270
6.2.3. Kaçırmanın Sonuçları	274
6.3. Hile ile Teslim Alma (Luring).....	276
6.4. Örtülü İade (Disguised Extradition)	281
6.4.1. Örtülü İade Yöntemleri	282
6.4.2. Örtülü İade ile İlgili Örnek Olaylar	293
6.4.2.1. Soblen/İngiltere	293
6.4.2.2. Bozano/Fransa	295
6.4.2.3. Klaus Barbie/Fransa	298
6.4.2.4. Ilich Ramirez Sanchez/Fransa	299

6.4.2.5. Özdil ve Diğerleri/Moldova.....	301
6.4.2.6. Shenturk ve Diğerleri/Azərbaycan.....	303
6.5. Değerlendirme	307

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

MALE CAPTUS TEŞKİL EDEN USULSÜZ İADE YÖNTEMLERİNDE/İADEYE ALTERNATİF KULLANILAN USULLERDE MEYDANA GELEBİLECEK İHLALLER VE SONUÇLARI

1. USULSÜZ İADE YÖNTEMLERİNDE/İADEYE ALTERNATİF KULLANILAN USULLERDE MEYDANA GELEBİLECEK İHLALLER	309
1.1. Genel Olarak	309
1.2. Kişinin Bulunduğu Devletin Rızasına Aykırı Gerçekleştirilen Usulsüz İade Yönteminde Devletlerin Egemenliğinin İhlali	316
1.3. AİHM ve AYM Kararları Çerçevesinde Usulsüz İade Yöntemi/ İadeye Alternatif Kullanılan Usul Sırasında Meydana Gelebilecek İnsan Hakları İhlalleri	325
1.3.1. Yaşam Hakkı.....	329
1.3.2. İşkence ve İnsanlık Dışı ya da Aşağılayıcı Muamele Yasağı	331
1.3.2.1. AİHM El-Masri/Makedonya Eski Yugoslavya Cumhuriyeti Kararı	335
1.3.2.2. AİHM Al-Nashiri/Polonya Kararı	336
1.3.2.3. AİHM Nasr ve Ghali/İtalya Kararı (Abu Omar).....	338
1.3.2.4. AİHM Batyrkhairov/Türkiye Kararı	342
1.3.2.5. Diğer kararlar	346
1.3.2.6. Değerlendirme.....	349
1.3.3. Kişi Özgürlüğü ve Güvenliği Hakkı.....	350
1.3.3.1. AİHM Bozano/Fransa ve Bozano/İsviçre Kararı	352
1.3.3.2. AİHM Öcalan/Türkiye Kararı.....	355
1.3.3.3. AİHM Soysal/Türkiye Kararı.....	358
1.3.3.4. AİHM El-Masri/Makedonya Eski Yugoslavya Cumhuriyeti Kararı	360
1.3.3.5. AİHM Özdil ve Diğerleri/Moldova Kararı	362
1.3.3.6. AİHM Shenturk ve Diğerleri/Azərbaycan Kararı	364
1.3.3.7. Anayasa Mahkemesi/ Meral Kaçmaz Kararı	366
1.3.3.8. Diğer Kararlar	368
1.3.3.9. Değerlendirme.....	372

1.3.4. Adil Yargılanma Hakkı	375
1.3.5. Özel Hayata ve Aile Hayatına Saygı Hakkı	377
2. İHLALLERDEN DOĞAN SORUMLULUĞUN YÜKLENMESİ.....	378
2.1. AİHM Stocke/Almanya Kararı.....	385
2.2. İtalyan Mahkemesi/Osama Mustafa Hassan Nasr Kararı (Abu Omar Kararı).....	387
2.3. Almanya Mahkemeleri/El-Masri Kararı	390
3. USULSÜZ İADE YÖNTEMLERİ/ İADEYE ALTERNATİF KULLANILAN USULLER SONUCU ORTAYA ÇIKAN İHLALLERE BAĞLANABİLECEK SONUÇLAR.....	393
3.1. Genel Olarak.....	393
3.2. Yargılamaların Geçerli Kabul Edilip Edilemeyeceği Hususu (Bene Detentus mu Male Detentus mu?).....	397
3.2.1. Ulusal ve Uluslararası Mahkemelerin Kararları.....	397
3.2.2. Doktrinin Görüşleri.....	409
3.2.3. Değerlendirme ve Kanaatimiz	415
3.3. Eski Hale Getirme (Restitution)	420
3.4. Kanun Yolu (Remedies)	427
3.5. Yargılamanın Yenilenmesi	436
3.6. Tazminat (Compensation)	437
SONUÇ	443
KAYNAKÇA	455